

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un jum. . 12 "
 Pe o lună . 2 "
 Nrul de Duminică
 pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . 10 Cor.
 Nrul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Deak Ferencz-utca 30.
INSERTIUNILE
 se primesc la adresa
 trafic.
 Multumite publice și Loc de
 schis costă fiecare ziar 20 fr.
 Manuscripte nu se lua
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

O bucurie efitină.

Ziarele din Budapesta, luând de bani buni știrea comunicată de un ziar opozițional din București, sună în trîmbițele de laudă pentru guvernul român, fiindcă acesta ar fi luat o dispozițiune, prin care »se sdruncină puterea și pozițiunea agitatorilor valahi de aici și a expatriștilor din România«. Dispozițiunea preamărită de corul șovinistilor ar fi, că ministrul instrucțiunii publice din România pretinde ca pentru viitor în manualele de geografie și istorie, întrebuintate în școlile de acolo, termenii jignitori pentru maghiari să fie eliminați, pe lângă numirea românească a localității să fie pusă și cea maghiară, și revoluțiunea dela 1848 precum și răscoala lui Horia și Cloșca să fie tratate potrivit cu adevărul istoric. Toate aceste s'ar fi întâmplat, firește, la intervențiunea guvernului unguresc.

Nu înțelegem încât ar putea atînge această măsură a guvernului român, dacă ea într'adevăr ar fi fost luată — ceea ce se desminte însă în mod oficial — pozițiunea aceluia, pe care presa ungurească îi cuprinde supt numirea de »agitatori valahi«. Ce ar avea de a face aceștia cu manualele de geografie și de istorie în școlile din regatul român?

Dar mai interesant decât aceste combinațiuni și concluziuni fantastice ale presei ungurești este faptul că și știrea însăși aparține domeniului fantaziei, într'atîta încât ea este cu totul denaturată.

Este în deobște cunoscut că guvernul unguresc s'a străduit încă de pe vremurile contelui Iuliu Andrassy, bătrînul, a dovedi existența unui irendentism român. Intre așa zisele »documente« se afla și o hartă, care înfățișa marea Dacie viitoare, precum și unele manuale de școală, cari tractau geografia și istoria Ungariei într'un mod ce nu-i convenea ministrului unguresc. Contele Andrassy a intervenit, ce e drept, însă nu la București, ci la Viena.

De atunci au trecut mulți ani la mijloc, și instrucțiunea publică din România și-a urmat calea făcînd nici o privire, dacă cei dela Budapesta sînt mulțumiți sau nu de modul cum se predau obiectele de învățămînt în școlile publice.

Este mai presus de orice îndoială că nu guvernul unguresc, care nici n'are puțința a interveni, ci nici cel austro ungar n'a intervenit cîndva pe lângă guvernul român pentru modificarea planului de învățămînt sau pentru întocmirea manualelor școlare. Faptul acesta este cert și trebuie să te prindă mirarea cînd un ziarist maghiar are așa puține aptitudini încât să nu-și deie el singur seamă că o asemenea intervențiune este peste puțință. Dacă s'ar atribui guvernului ungar dreptul de a se amesteca în afacerile instrucțiunii publice din România, ar avea în mod logic și guvernul român același drept de a se amesteca în afacerile instrucțiunii publice din Ungaria.

Este deci evident că orice măsură ar fi luat ministrul instrucțiunii publice din Ro-

mânia, ea nu putea fi urmarea unei intervențiuni oarecare din afară.

Cine a avut ocaziune a lua în mînă un manual de geografie sau o carte de citire, introduse în școlile regatului român, s'a putut ușor convinge că ele cuprind greșeli, cari jicnesc, nu pe maghiari, ci pe noi români, și mai presus de toate adevărul.

După informațiunile noastre la îndreptarea acestor greșeli, care privesc ce e drept Ungaria, însă n'au nimic a face cu vanitatea și șovinismul maghiar, se referă dispozițiunea ministrului instrucțiunii publice din România.

Se cere multă ușurătate de minte a crede că raporturile între guvernul ungar și român, pot fi ameliorate prin măsuri de natura celor indicate de presa maghiară cu această ocaziune. Dacă într'adevăr relațiunile între aceste două guverne sînt încordate, cauzele încordării lor trebuie să fie mai adînci decît ca ele să poată fi înlăturate prin scoaterea din uz a unei hîrți fantastice, sau prin îndreptarea unor greșeli evidente în manualele de geografie.

Pe cît timp poporul român se simte aici în Ungaria neîndreptățit și apăsător, nici un guvern român, ori care ar fi el, nu va putea fi indiferent de această stare de lucruri.

Ori cîte silințe s'ar pune atît la Budapesta cît și la București pentru a ignora situațiunea noastră politică, a românilor din Ungaria, și a întîrește în mod oficial cele mai bune raporturi între cele două guverne ale

Sub nuc.

*Stă popa Ion supt nucul de din vale,
Pe cergi întinse tolănit de un ceas.
Acum a prins cu dascălul taifas,
Și fara 'ntreagă o pun ei la cale...*

*Dar să ridică'n sus și face-un pas
Către gârlic, cântînd un psalm de jale!
Aduce viu — cu atîtea dandanale
E bine să mai facă câte-un popas...*

*Se strîng apoi la sfat și alte fețe:
Țărcovnicul, boerul și primarul.
Mai vine și — arendașul cu notarul...*

*Iar cînd acest buchet de flori răslețe
A fost cules. — E val de vol, butoaie!
Trei zile curge vinul în șiroate!...*

Sonet.

»Ah: cum aș vrea să mor în clipa asta!
»Căci nu mai ești ca în alte vremi, cuminte...
»Așa mi-ai zis. Îți aduci aminte?
Flori de cireși ne 'ncununau fereasta.

Și se topea amurgu 'n raze sfînte
Colo pe deal, imbujorîndu-l creasta;
Iar tu rîdeai, cătal s'alungi năpasta,
Căci mi-ai căzut la piept ca mai 'nalte!...

Am rătăcit atunci tîrziu în noapte...
Spre cimitir ne am dus, să plîngem, dragă!...
Și plopii toți plîngeau cu noi în șoapte!...

Tu m'al cuprins cu brațele-amîndouă,
Și m'al certat în rugă noaptea 'ntreagă!...
..Iar eu de-atunci trăesc pe o lume nouă!...

Const. A. Giulescu.

Lascadio Hearn.

Sufletul clopotului.

— Legendă chineză. —

Orologiul de apă, din turnul clopotului arată ora. Ciocanul s'a ridicat ca să lovească în buza clopotului, pe care sînt săpate vorbe budiste de Fa-hiva-king, și versete de sfîntul Ling-yen-king.

Ascultați vocea clopotului. Ce glas puternic are, cu toate că nu are limbă: Ko-Ngai! Toți dragonii din vărfurile copacișurilor verzi tremură de vibrațiile acelor puternice unde sonore, toate boturile de porțelan tremură pe pedestalele lor sculptate, toate cele o sută de clopote mici ale pagodelor sună dornice de a vorbi: Ko-Ngai! Toate țiglele verzi și poleite a'e templului vibrează; peștii de lemn poleit scînteiază în aier; degetul lui Fo, ridicat în sus, arată spre cer peste capetele plecate ale credincioșilor prin ceața albastră de tîmăie Ko-Ngai! Ce sunete! Toate figurile de lac ale geniilor de pe strașina pa'atului își tremură limbile lor ca foaia. Și după fie-

care lovitură cît este de minunat ecoul și vaietul trist și misterios al clopotului. Iar la sfîrșit, cînd sunetul se pierde în depărtare, în suspinuri argintii, se aude ca un oftat șueător de femele care șoptește »Hi ai«.

Astfel, de mai bine de cinci sute de ani clopotul a sunat în fiecare zi Ko-Ngai: la început cu sgomot asurzitor, apoi cu un va'er respus, apoi cu murmurul argintiu de »Hi ai«! Iar în mahalalele vechiului oraș chinezesc, nu este copil care să nu știe povestea clopotului, care să nu știe să-și spună pentruce clopotul z'ce Ko-Ngai și Hi ai.

Iată povestea clopotului din orașul Ta-sungji, astfel cum este scrisă în cartea Pe-hiao-tu-șue de cătră învățatul Yu-Pao-Cen din orașul Kivang-tian-fu.

Acum vro-o cinci sute de ani, Celestul și Augustul fiu al Cerului Yong-Lo din ilustra dinastie Ming a poruncit ofițerului Kuan-Yu să toarne un clopot așa de mare, încât să l-se auză glasul pînă la o sută de li de depărtare. El mai porunci ca glasul acestui clopot să-l întărească cu alamă, să-l mânjască cu aur și să-l îndulcească cu argint, iar pe pereții lui, precum și pe buza, să se scrie cuvinte înțelepte din cărțile sfinte. Clopotul să-l așeze în mijlocul capitalei imperiului, astfel ca sunetul lui să se auză din toate mahalalele orașului Pe-king.

Mandarinelul Kuan Ju a chemat pe cei mai renumiți turnători de clopote din Imperiu și pe toți oamenii cel mai falmoși în arta turnătoriei: aceștia au cântărit metalele trebuincioase, au pre-

țarilor vecine, nimeni n'are să creadă în sinceritatea lor. Fiecare parte și toată lumea își dă pe deplin seamă despre falșitatea lor și că în orice moment ele sânt expuse primejdiei a se prezenta în adevărata lor lumină.

Dintre toți factorii interesați nimeni ca noi românii din Ungaria dorim mai mult ca, raporturile între guvernul ungar și cel român să devie cele mai amicale și mai sincere totodată. Dorința noastră o exprimăm nu numai prin cuvinte ci și prin fapte, dându-ne toată silința a înlătura cauza principală, care se opune întreținerii unor astfel de relații amicale și sincere. Voim cu toată tăria puterilor noastre să aflăm un mod de înțelegere, să găsim aici garanțiile unei dezvoltări culturale firești, pe baze naționale. Dacă năzuințele noastre vor găsi și sprijinul poporului unguresc și vor fi încoronate de succes, sântem siguri că guvernele din Budapesta și cele din București, se vor apropia în mod sincer unele de altele, și presa budapestană nu va mai avea nevoie să-și siluiască fantazia pentru a simula o bucurie ieftină și efemeră.

Parastas pentru Russu-Șirianul. *Duminică 13 Iunie, la ora 9 jum., s'a oficiat la București, în biserica Precupeștilor-vechi, parastasul de șase luni pentru odihna sufletului răposatului Ioan Russu-Șirianu, regretatul nostru director, fost deputat în Camera ungară.*

După sfârșitul slujbei, cei de față au mers la cimitirul »Reînvierea» unde se odihnesc rămășițele vrednicului luptător.

Pe mormânt s'au depus două buchete de flori. Liga Culturală a fost reprezentată de domniile vice-președinte și secretarul ei.

Văduva d-na Russu-Șirianu a primit mai multe telegrame de condoleanțe.

Ținem să relatăm că asistența era în număr foarte restrâns. Ardelenii cari trec în România, din nu știu ce motive, devin foarte curînd aproape cu totul nepăsători de orice chemare sufletească

a lor. Să fie oboseala? Dacă și-ar avea rostul, ar fi senzabil. Indiferența? Nepăsarea? Probabil cele din urmă.. și aceasta e — condamabil.

O măsură a ministrului Haret.
»Voința Națională« din București, organul oficial al guvernului, desminte în modul cel mai categoric știrea lansată de un ziar opozițional că, ministrul instrucției publice din România ar fi ordonat revizuirea manualelor de școală în senzul utopiilor ungurești.

Presă ungurească s'a lăsat amăgită de o informație tendențioasă a unui ziar opozițional și a întrezărit o isbândă națională ungurească într'o manoperă opozițională românească.

Iată textul informației publicate de ziarul românesc, care a îmbucurat atât de mult presa ungurească:

»Ministrul Instrucției publice a dispus ca din cărțile de citire pentru clasele primare, să se șteargă toate chestiunile privitoare la românii din Transilvania (!). În special să nu mai figureze revoluția lui Horia, mișcarea din Ardeal, să nu se pomenească de Avram Iancu. De-asemenea a dispus ca să nu mai figureze în geografii numele de »Transilvania«, »Maramureș« și »Crișan« ci să se vorbească pretutindeni numai de regatul Ungariei.

»Aceste dispoziții luate de ministrul Haret, sânt urmarea unui demers ce s'ar fi făcut din partea statului vecin«.

Iminentă obstrucție în camera austriacă.
Grupul slavilor de sud, slovenii și croații, sprijiniți de cehii radicali și clericali și de jurii cehi au anunțat că vor începe obstrucția contra înființării unei facultăți de drept italiene, fie și în Viena. Șefii lor d-nii Ploj și Sustersic vor mai avea azi, ce-l drept, tratative cu d. Bienerth, dar e aproape sigur că ele nu vor aduce nici un rezultat bun. Slovenii cer și ei în schimbul înființării unei facultăți italiene, mai multe catedre slovenești la universitățile din Praga și Cracovia.

gătit forme, fuocarele, instrumentele precum și o căldare foarte mare ca să topască metalul.

Și au lucrat cu rivă ca urlașii, fără să se odihnească, fără să se gândească la nevoile vieții, muncind zi și noapte ca să îndeplinească poruncile lui Kuan-Yu și voia fiului cerului.

Dar după ce turnară clopotul și după ce desfăcură forma, văzură că toată munca lor nu folosi la nimic, căci metalele se desfăcură unul de altul, aurul nu voise să se unească cu alama, argintul nu voise să se amestece cu fierul topit.

Atunci pregătiră alte forme, aprinseră iarăși focul, topiră metalul, începând iar d'a capo munca grea. Fiul Cerului când a aflat aceasta s'a supărat dar n'a zis nimic.

Pentru a doua oară turnară clopotul, dar ieși și mai rău. Metalele nu volau cu nici un chip să se amestece unul cu altul, astfel că au fost siliiți să încerce a treia oară. Kuan-Yu se speria, iar Fiul Cerului când a aflat acest lucru s'a supărat și mai rău și a trimis un olac la Kuan-Yu cu o scrisoare scrisă pe mătase de culoarea lămâiei și pecetluită cu pecetea Dragonului, în care îi spunea:

»Dela puternicul Jong Lo, sublimul Tait Sung, Celestul și Augustul a cărui împărăție se cheamă Ming, lui Kuan-Yu, Fuh-Yu: De două ori ai tradat încrederea pe care noi binevoisem să punem în tine: dacă nici a treia oară nu vei fi în stare să faci ceea ce ți-am poruncit, capul tău va cădea. Tremură și supune-te«.

Kuan-Yu avea o față frumoasă ca o minune: numele ei Ko-Ngal era pe buzele tuturor poezilor, iar inima sa era mai bună decât li era chipul de frumos. Ko Ngal lubea așa de mult pe tatăl său, în cât ca să nu părăsească casa părintească respinsese mai bine de o sută de pețitori. Când a văzut scrisoarea cea galbenă, pecețluită cu pecetea Dragonului, a leșinat de frică gândindu-se la ce-l așteaptă pe tatăl său. Când și-a venit în fire, n'a mai putut nici să doarmă, nici să mănânce de grije. Pe furiș și-a vândut sculele ei de aur și cu banii aceștia a plătit pe un astrolog ca să-i spuie ce este de făcut ca să scape pe tatăl său.

Astrologul s'a uitat pe cer, s'a uitat la Calea Laptelui, s'a uitat la semnele Zodiacului, la Huang-fao sau Calea Galbină, a căutat în tablele celor cinci Hin sau Principii Universului și în cărțile alchimistilor. După o tăcere lungă, răspunde astrologul:

»Aurul și alama n'o să se însoare nici odată între ele; argintul și fierul n'or să se îmbrățișeze nici odată, până ce o față n'o să fie topită în căldare, până ce sângele unei fecioare nu s'o amestece cu metalele topite«.

Ko-Ngal s'a întors acasă întristată, dar n'a spus nimăruți nici ceea ce a făcut, nici ceea ce a auzit.

Sosise ziua când trebuia să se toarne pentru a treia oară clopotul. Ko-Ngal, însoțită de servitoare, s'a dus la tatăl său și toți luară loc pe o scelă lângă căldare. Lucrătorii munceau în tă-

Reforma electorală în Bucovina.

În Bucovina se fac pregătiri pentru alcătuirea noilor liste electorale. Reforma electorală, votată de dieta din Cernăuți, a fost sancționată de Maj. Sa și poate la toamnă se vor face alegeri pe baza legii electorale noi.

După noua lege, dieta va fi formată din 63 de deputați și alegerile se vor face pe naționalitate.

În ceiace privește pe români — ei vor alege 22 de reprezentanți, din cari 4 de comune rurale, 4 de marii proprietari, 2 de românii cari locuiesc în orașe, unul de clerul român și unul va fi ales de consistoriul mitropolitan și de superiorii mănăstirilor.

Mitropolitul face parte de drept din dietă și votul său va fi a 23 voce românească — rutenii vor avea 17 reprezentanți, germanii și jidani la un loc alți 17, polonezii și armenii câte 6 de fiecare.

Baza noiei legi, care e chemată să pue capăt luptelor dintre naționalități, se bazează pe »cadastrul național« — listele în cari se fixează naționalitatea fiecărui alegător dintr'o comună oarecare.

»Patria« din Cernăuți, organul partidului național-român din Bucovina, publică asupra însemnătății acestui catastro și a alcătuirii lui un apel, din care rezumăm următoarele:

»Legea electorală pentru dietă a fost în sfârșit sancționată, după multe schimbări, prefaceri și trăgănări. Cu ea intrăm într'o nouă epocă politică. Primele alegeri se vor face probabil la toamnă. Pregătirile pentru aceste alegeri s'au început și vor ține câteva luni, fiind foarte complicate. Fundamentul noiei reforme electorale, obținută numai după stăruință din cele mai mari este catastro național. Introducerea principiului separării naționale e într'o țară ca a noastră de cea mai mare importanță. Se știe din trecut cât de mult am avut de suferit pe urma diferitelor amestecuri ale stră-

cere: nu se auzia decât pâlăpăitul focului. Lacul de metal, în căldare, luci cum lucește cerul la răsăritul soarelui: roșul se schimbă în aur lucitor, iar aurul se schimbă în alb strălucitor, ca luna plină, argintie. Pe urmă lucrătorii nu mai puseră lemne pe foc, ochii tuturor se îndreptară spre Kuan-Yu, iar Kuan Yu era gata să facă semn să se toarne. Dar mai naște ca dânsul să ridice degetul, un șoptit îl făcu să întoarcă capul, și toți auziră glasul argintiu al fetel Ko Ngal, răsunând peste pâlăpăitul focului ca glasul dulce al unei păsări: »Pentru tine, tată!«

Și zicând așa, se aruncă în căldare. Metalul topit mugli, flăcări mari se ridicară până la coș, iar o fântână de flăcări de mil de culori acoperi căldarea; pe urmă totul se liniști încetul cu încetul.

Kuan-Yu, nebun de durere, vru să se arunce și el după Ko Ngal, dar lumea îl apucă și nu lăsară până ce nu căzu leșinat de-l duseră acasă.

Iar servitoarea fetei, zăpăcită și mută de durere, rămase lângă căldare, ținând în mână un pantof lucrat cu mărgăritare și cu flori, ce-i rămăsese în mână, vrând să oprească pe stăpâna sa.

Cu toate aceste întâmplări, voința Celestului și Augustului Fiului cerului trebuia îndeplinită și clopotul trebuia turnat, cu toate că lucrătorii nu prea credeau că va ieși bine. Metalul în căldură părea mai curat și mai alb decât înainte, iar din corpul frumoasei Ko-Ngai nu se cunoștea nici urmă. Il turnară și când au ridicat forma, se văzu clopotul frumos și curat, mai frumos

in'lor în afacerile noastre electorale. Să sperăm că de acum scăpați de presiunea guvernamentală, scutiți de amestecul strănilor vom ști să înțelegem puterile noastre nu pentru lupte nimicioase între frați, ci pentru a cimentea poziția noastră atât de sdruncinată în urma greutăților prin care am trecut...

Guvernul țării publică un ordin către prefecturi și autoritățile comunale, cerind alcătuirea listelor naționale. Primarul fiecărei comune compune listele naționalităților care se află în comuna sa. După cunoștințele sale el trece pe fiecare locuitor într-o listă, fie română, rutenă, nemțească sau polonă. Aceste liste vor sta în cancelaria comunală pentru a fi controlate de fiecare prin 14 zile începând cu 1 Iulie. Scopul acestor liste este numai fixarea naționalității fiecărui alegător din comună. La aceste liste nu e vorba de a constata dreptul cuiva de alegător, ci pur și simplu numai naționalitatea fiecărui alegător. În timpul celor 14 zile se pot face reclamațiuni pentru trecerea dintr-o listă într'alta și pentru ștergerea cuiva dintr-o listă. Aici zace marea însemnătate a acestor list. Ele sânt un fel de pregătire și totodată de controlă pentru recensământul care se va face la finea anului acestuia. Se știe că la ultimul recensământ mai mult poate decât la cele dinainte numărul românilor a scăzut într'un mod îngrozitor. Ni-s'au furat sate întregi, în altele numărul nostru a fost redus cu multe sute și mil, prefăcându-se majoritățile române în minorități, iar minoritățile dispărute ale rutenilor în majorități impozante. Ba până și în cele mai multe comune curat românești au fost furiați de contrabandă mai mulți ruteni, începând dela doi, trei, patru și urcându-se până la sute. Scurt zis, s'a operat ca în codrul Vlăsiei. Acest teren pierdut trebuie recâștigat cât mai e vreme. Și așa multe din aceste sate sânt aproape pierdute. Rutenii s'au instalat ca la ei acasă și comandează după bunul lor plac. Din comitetul țării Stockl conduce gospodăria ăstorfel de sate, consiliul școlar le împănăază cu școli rutene și consistoriul nu va întârzi, silit de interpelațiile lui Pihuleak, de a trimite un mic ajutor învățătorilor agitatilor, importați din Galizia, așezând în parochii de acestea și vre-o câțiva preoți agitațori.

Înainte de a fi catastrofa deplină și ireparabilă să ne trezim și să facem pregătiri serioase pentru mântuire. În prima linie să supraveghem

decât toate clopotele. Și când l'au sunat, glasul lui a fost mai dulce și mai profund și mai puternic decât glasurile celorlalte clopote, și se auzea mult mai departe de o sută de li, ca șgomotul unui tunet de vară și ca un glas puternic ce zice un nume, un nume de femeie, numele Ko-Ngai.

Și azi, în're o bătaie și alta a clopotului se aude un gemăt lin, și gemătul se isprăvește totdeauna cu un suspin, ca și cum o femeie ce plânge ar murmura: »Hiai«.

Și când lumea aude gemătul acela melodios, se oprește și face, iar după ce se pierde în aer fiorul misterios și se aude vaerul »Hiai«, toate mamele chineze, din toate mahalale Pe-King ului șoptesc copiilor lor: »Ascultați! Ko-Ngai își plânge pantoful; Ko Ngai își cere pantoful.«

Trad. de: P. R.

alcătuirea listelor (catastrulul) naționale. Preoții și învățătorii și în general ori și ce bărbat inteligent din comună să nu steie nepăsător ci să controleze compunerea listelor. E cunoscut că nu prea avem mulți primari de inimă și conștiinți de datoria lor națională. Și mai rău e cu notarii comunali, cari mai toți is străini. Aci zace tot pericolul. Acești oameni, cari deși mănâncă pâinea noastră în cele mai multe cazuri ne sânt dușmanii de moarte, se lasă în multe cazuri mituiți de dușmanii noștri etnici și ne fac cele mai mari daune. Ei ca să nu aibă prea mult de lucru vor alcătui listele așa că vom avea pierderi mari. Se cere deci cea mai aspră controlă față de manevrele acestor oameni îmbătrâniți în rele. Odată ce listele vor fi gata, încep reclamațiunile. Fiecare alegător are dreptul, după ce a constatat că e introdus într'o altă listă, să ceară, și cererea aceasta trebuie ascultată, să fie trecut în lista naționalității careia voiește să i aparție. Aceasta o poate face alegătorul și prin un plenipotențiat al său. Posibilitatea ca să recâștigăm o parte a terenului pierdut și să nu suferim pierderi noi, ne e dată. Să arătăm că înțelegem marea importanță a lucrurilor, căci e grea responsabilitatea ce zace asupra noastră și generațiile viitoare ne vor blăstăma, de vom sta impasibili când ni-se pregătește mormântul.«

„Răscoala“ din Tohanul-vechiu.

Cum ruinează administrația o comună românească.

— Corespondență din Tohan. —

Ați citit de sigur despre »revoluția« care ar fi turburat comuna noastră și ar fi pus în primejdie statul unguresc. Sânt dator să vă dau lămuriri asupra acestui caz care constituie o nouă mișcare și volnicie a administrației ungurești și e nesfârșit de caracteristică pentru felul cum ea în mod sistematic caută a duce poporul românesc la ruină și a l'și să părăsească țara.

Iată ce s'a întâmplat: Lângă comuna noastră se află un deal care acum 21 de ani a fost împădurit. Atunci ni-s'a făgăduit că 15 ani, când copacii vor fi crescut, se va admite pășunatul din nou în acel loc. Au trecut, cum am spus 21 de ani și pășunatul e încă tot oprit. Imașul nostru actual se află pe o vale lungă în dosul dealului. Vitele trebuie să ocolească dealul și trec printr'o cale îngustă având la dreapta fânațele, la stânga dealul oprit. Dar și pășunea asta ne-a fost restrânsă și micșorată necontenit. Rând pe rând s'a oprit când o bucată când alta, supt pretextul împăduririi.

Odată cu pășunea a scăzut necontenit și numărul vitelor locuitorilor. În anul 1880 comuna avea 4000 de capete de vite mari, fără oi și capre. Dacă se ținea seamă de creșterea populației și dacă bogăția comunei ar fi crescut, cum era necesar să crească în împrejurări normale, azi după 30 de ani numărul vitelor ar fi trebuit să se îndolască. Ei bine în realitate numărul exact al vitelor noastre azi e de 1074, adică aproape a patra parte din cât aveam acum 30 de ani.

Iată o pildă eclatantă a felului cum administrația ungurească lucrează în mod sistematic la ruina poporului nostru. Acum doi ani bunăoară ni-s'a oprit iarși o bucată de pășune, tocmai lângă drumul pe unde trec crezile când se întorc seara. Nefiind locul îngredit, era ușor ca să scape aproape zilnic câte o vită două din cele o mie și mai bine în opritură. Brigadirii, adică gornicii pândeau zilnic, închideau foarte multe

vite intrate în opritură și amensau pe proprietarii lor. În chipul acesta s'au plătit în cursul celor doi ani din urmă nu mai puțin de douăzeci-de-mii de coroane amende! Poporația sărăcește văzând cu ochii și e mirare cum numărul ei tot se mai ridică la 800 de familii, cu aproape 3000 de suflete, deși mulți au emigrat în România și America.

La alegerile recente țara Olului cea mult hultă se știe că s'a purtat foarte frumos și a ales în amândouă cercurile câte un deputat naționalist. Comuna noastră a dat 58 de voturi pentru d. Șerban și numai slușbașii au votat cu Werner. Administrația e furișă de lucrul acesta și a profitat din nou de pășunea satului ca mijloc de asuprire și răzbunare.

Ni-s'a oprit din nou o bucată de pășune și anume de data asta tocmai bucată dela intrare care duce spre pășune încât vitele noastre ar trebui să zboare ca să mănânce puțină iarbă. În ziua întâi turma a trecut prin locul acela deși se pusese table cu subscripții: *Pășunatul oprit*. Seara la întoarcere gornicul nu le a lăsat să vie înapoi și a mână vitel pe niște coclaure prăpăscute unde multe s'au rănit la picioare, altele s'au prăbușit și s'au sîrecat etc.

Poporul nemulțămît a ieșit după două zile și necondus de nime a smuls tablele cu inscripția de oprire din acel loc. Silviculturnul a dat oamenilor cari veniseră în mulțime mare să i-se jelulască o hârtie în scris că permite de aici încolo să se pășunească și în alte locuri oprite până atunci. Oamenii veseli au mulțămît și l'au făcut ovații. Dar tot se plânse telegrafic la administrația centrală din Făgăraș, că actul acela l-s'ar fi stors cu amenințări de cătră poporul răscolat. O minciună frește, căci atitudinea poporului nu fusese deloc amenințătoare. Urmarea acestei minciuni fu însă că a doua zi sosi un pluton de husari și 12 jandarmi în comună pentru împăciuirea locuitorilor »răscolai«.

Doi sute de locuitori fură puși în fiare grele și internați în localul școlii unde petrecură mai multe zile. Li se cerea să declare pe »instigatorul« sau »instigatorii« răscolai.

O deputațiune în frunte cu părintele Bornu-boiu plecă la prefectul Széi, cerându-i retragerea acestor măsuri. Dl Széi ține întâi deputațiunii o lecțiune politică, făcându-i muștră pentru că comuna a votat cu deputatul Șerban și făgădui cu gura pe jumătate să facă ordine. Cei 200 de oameni fură, ce-i drept liberați, din ei fură reținuți și transportați la Brașov unde li se face proces din partea parchetului. Avocații din Brașov domnul Dr. E. Dan și Dr. C. Moga au făgăduit să apere cauza bieților tohăneni.

Doi locuitori au plecat în răsăritul acesta la Budapesta spre a cere guvernului să intervie. Ieri ei au fost primiți la domnul Khuen care, cum ni-o telegrafează, le a făcut numai promisiuni. Domnul deputat Șerban a intervenit pe lângă ministrul de interne cerând să recheme armata și jandarmii, dar nu știm încă cu ce rezultat.

Am povestit întâmplările aceste, căci cred că oricine va înțelege că e un caz evident de prigonire politică. Stăpânitorii noștri s'au speriat de trezirea națională a țării Olului și vor să sugrume mișcarea asta cu orice mijloace. Administrația ruinează poporul și l' duce la sapă de lemn, silindu l' să emigreze, iar cei cari rămân aici sânt asupriți, apăsați, prigoniți și schinguiți.

Iată administrația ungurească și felul cum ne »noroceste«. Noi însă nu ne vom înfrica și vom lupta înainte!

Coresp.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti**

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă

Situația politică.

Sântem la începutul sesiunii parlamentare. Săptămâna aceasta va trece probabil întregă cu lucrările de constituire a camerei. Azi deputații și-au prezentat mandatele. Conform legii deputații sânt îndatorați a le prezenta în termen de 15 zile după constituirea camerei. Legea e foarte severă în privința asta căci prevede că dacă în termen de 15 zile un deputat nu și-a prezentat mandatul îl pierde și pierde și dreptul de elegibilitate pe timp de cinci ani, iar în caz de candidatură președintele alegerii este în drept a respinge candidatura, singurul caz în care el are puterea asta excepțională. Aici ne amintim de cazul generalului Doda care reușind singur a fi ales, nu și-a prezentat mandatul dând o declarație foarte categorică în senzul acesta. Dacă nu ne înșelăm cazul generalului Doda a fost motivul pentru care s'au adoptat acele dispoziții severe ale legii.

Deputații naționaliști și-au prezentat toți actul lor de încredințare, mandatul lor camerei deputaților. Sânt cu totul 426 de deputați cari și le-au prezentat, între ei și trădătorul vicar Mangra.

Despre atitudinea deputaților noștri în noua cameră nu ne îndoim că ea va fi de opoziția cea mai declarată.

A fost însă nimerit faptul că cu toate abuzurile electorale, partidul naționalist s'a reprezentat prin dd. Mihali și Damian la citirea mesajului prin împăratul, spre a dovedi că partidul național știe să deosebească între coroană și guvernul unguresc care este cauza adevărată a dezastrului.

Ziarele ungurești au scornit o minciună sfruntată. Au răspândit șovonul că la conferințele comitetului național membrii lui s'ar fi »certat«, și că unii membrii ar fi făcut șefilor partidului învinuiri pentru felul cum au condus campania electorală care a adus căderea atâtor candidați. În sânul comitetului, zic ziarele ungurești, s'ar fi produs o desbinare și mai mulți membri vor părăsi partidul.

E de prisos să spunem că știrea asta pe de antregul e o scornitură destul de puțin dibace. Ea poartă pecetia oficinei din care a eșit: oficina românilor guvernamentali cari ar dori o ruptură în partid și prezintă dorința lor drept un fapt real.

Discuțiile comitetului au fost amănunțite dar liniștite și lipsite de orice disarmonie. Dovadă faptul că toate hotărârile s'a luat cu *unanimitate*.

In sânul partidelor ungurești de opoziție se ivește o fierbere și o tendință de transformare. Cele două partide ale independenței înțeleg tot mai mult că deosebirea ce le de-părțește e de ordin mai mult personal, diferendul dintre dd. Kossuth și Justh. Vechii tovarăși de luptă doresc o realiere a celor două fracțiuni. Planul lor ar fi că cele două partide s'ar dizolva, șefii lor s'ar retrage din politică și membrii fracțiunilor ar închegea un nou partid puternic și unitar de opoziție.

Când s'a intrat însă în desbaterea condițiilor, s'a dovedit că deosebirea dintre cele două fracțiuni nu se reduce la simple chestii de persoană. Partidul dlui Justh e aderentul votului universal, în vreme ce kossuthiștii sânt potrivnicii lui.

Noul partid ar fi să lucreze deci contra votului universal, căci nu e de crezut că potrivnicii lui vor ceda din principiile lor. Opoziția viitoare va »controla« deci guvernul. O temere pe care însă toți o cred zadarnică.

Prelați români în fața contelui Khuen.

Ni se telefonează din Budapesta: I. P. S. Sa Mitropolitul Dr. Victor Mihali, a fost primit azi dimpreună cu P. S. Sa Episcopul Dr. Vasile Hossu în audiență la primul ministru, la contele Khuen Hédevary.

»Correspondența Română« află despre decursul acestei audiențe următoarele amănunte: În convorbirea sa cu prelații români, contele Khuen a accentuat intențiile sale sincere (?) de a satisface cererile juste ale românilor. După părerea sa poporul român, în privința politică, nu e bine condus și asta e un neajuns atât pentru poporul român cât și pentru stat. E o greșală — a zis contele Khuen — de a crede că intrând în partidul guvernamental român ar trebui să-și renege naționalitatea. Dimpotrivă, ei asigură că ei se pot mișca liberi și ca români integri. — Declarațiile pe cari le-au făcut episcopii români, din partea lor, au satisfăcut pe contele Khuen.

Ce privește sinceritatea declarațiilor contelui Khuen, ea își are dovada strigătoare la cer în cruzimea fără seamăn ce ne-a arătat la alegeri. Ce privește acuzele aduse conducerii noastre, ele devin în gura contelui Khuen calomnii perfide, căci sânt aduse cu gândul pervers de a exploata o aparență efemeră de distrămăre a rândurilor noastre. Ce privește în sfârșit informația »Correspondenței Române«, că episcopii noștri ar fi făcut declarații pe placul contelui Khuen, ea servește în mod vădit unor interese meschine, căci cei ce inspiră tendința constantă a știrilor politice »plăstate« de »Correspondența Română«, își dau bine seama de anevoințele pe cari trebuie să le învingă o desmințire din partea numiților prelați.

Amânarea discuției asupra mesajului.

În cercurile guvernamentale se vorbește că discuția asupra mesajului probabil să fie amânată pentru a se discuta întâi budgetul și celelalte necesități de-o urgență mai mare ale statului.

Programul de muncă al camerei.

În cercurile guvernamentale se afirmă că în ședința de Sâmbătă a camerei, după ce se vor fi constituit deosebitele comisii, guvernul va depune pe birou proiectul de lege despre buget, despre recruți, convenția comercială cu România și un proiect de lege relativ la noul recensământ.

În ședința de Luni se va începe apoi discuția răspunsului la mesajul de tron. Cercurile guvernamentale speră că la 15 August camera își va putea începe vacanțele.

Călătoria ministrului Lukács.

Ministrul de finanțe, Lukács, a plecat azi la Viena, unde va avea o întâlnire cu ministrul de finanțe austriac, Billinski.

Cei doi chivernisitori ai tezaurilor publice vor delibera asupra unor chestiuni financiare actuale. Ministrul Lukács se va înapola la Budapesta joi.

Interpeleția domnului Dr. T. Mihali.

Președintele partidului naționaliștilor nema-ghiare, domnul Dr. T. Mihali va adresa în una din cele mai aproape ședințe ale camerei o interpeleție în chestiunea atrocităților dela alegeri.

Aplanarea conflictului greco-român.

Conflictul greco-român a fost aplanat. *Punctul de vedere al României a fost acceptat deplin de Grecia.*

Senzul acestei soluții e că Grecia e datoră a plăti pasagerilor de pe vaporul »Împăratul Traian« despăgubirile cerute de ei. Suma de despăgubire se va restabili prin consulii Italiei și Rusiei, din Pireu, pe baza registrelor aflate pe vapor. Celelalte pretenții ale României, între cari pretenția ca Grecia să-și ceară scuze în scris, apoi ca să dea satisfacție comandantului vaporului român și extradarea dezertorului român, au fost primite de asemenea. Grecia le va executa cu o ocazie viitoare, probabil când va sosi vaporul »Împăratul Traian« în Pireu.

După aplanarea definitivă a conflictului *România și Grecia vor relua relațiile diplomatice, întrerupte de patru ani.*

Ziarul budapestan »Pester Lloyd«, înregistrând știrile despre aplanarea conflictului, face următorul comentariu:

»Soluția aceasta a conflictului greco-român e un însemnat succes pentru România, care, grație atitudinii sale chibzuite și ferme a știut să iasă cu cinste din acest conflict, în care, în rândul întâi, era pusă în joc demnitatea ei de stat. Guvernul român a fost sprijinit în acțiunea sa de Italia și de Austro-Ungaria.

Scrisori din București.

Dezertorul de pe Împăratul Traian. — Pentru inundații din Bănat. — Intruniri de protestare. — Parastase pentru victimele dela Șomcuta și Mărgineni.

București, 13 Iunie.

Atacul mișlesc al barcagilor din Pireu în contra vaporului românesc »Împăratul Traian«, a fost pus la cale — dupăcum se știe — spre a elibera pe un prizonier grec de origine, care trebuia să fie adus în țară. Cine este acel prizonier? Este foarte interesant faptul că bietul om nici gând n'avea să apeleze la ajutorul piraților dela Pireu, ci se întorcea de bunăvoie în țară, în urma publicării ordinului de amneștiare a dezertorilor. Acest dezertor este din Calafat. Se numește Petru Zisladi. E fiul unui cunoscut comerciant din acest oraș, anume Costea Zisladi.

Intrat în marina română, el dezertă după câțva timp și fugi la Alexandria, în Egipt, de unde, simțind că poate fi urmărit, se refugie la Meafol. După o îndelungată pribegie, i-se aduse la cunoștință faptul că dezertorii au fost amneștiati. Îi cuprinse dorul de țara lui și plecă iar la Alexandria, unde se prezentă căpitanului vaporului »Împăratul Traian«, declarând că este dezertor din armata română și vrea să se întoarcă în țară.

Costea Zisladi, tatăl dezertorului este născut în Macedonia. El a venit de vre-o patruzeci de ani în țară. A luat parte la războiul pentru independență, unde a fost distins cu medalia »Apărătorilor Independenței«. Familia lui este complet romanizată. Femela lui, mama dezertorului este germană, născută în Timișoara. Bătrînul Costea Zisladi a rămas foarte surprins, când a aflat că barcagii din Pireu re-lamă calitatea de grec a fiului său, care a fost crescut românesc, care nici nu știa grecește.

După cum se vede gravitatea faptului se complică și prin aceste împrejurări. Petre Zisiadi se întorcea de bună voie în țară. Era cetățean român. Știa că, venind acasă, n'are să i se întâmple nimica. De ce au atăcat atunci pirații pirenei vasul român? Pe bordul vasului erau patru milioane de franci destinați pentru banca otomană din Constantinopol. Pe aceștia derbedeii volau să pună mâna. Și pentru a acoperi aceasta hoție ordinară, pungașii au inventat povestea cu pedeapsa ce-l așteaptă pe Zisiadi.

Din Turnul Severin se anunță că la Burla-Mare, valurile Dunării au aruncat la mal cadavrul unei fete în etate cam de patruzeci de ani și a unei femei în vârstă ca de treizeci de ani. La Crivina a fost scos din valuri alt cadavru al unei femei în etate ca de patruzeci de ani. Toate erau îmbrăcate în port românesc, cu cămașe cusută țărănește și încinse la mijloc cu bete românești. Sânt de sigur dovezile nenorocirii ce s'a abătut asupra nenorocitului nostru Bănat. Sânt victimele aceluși grozav semn de mânle cerească, pe care noi cel dintâi am simțit o.

Groznică nenorocire abătută asupra fraților bănățeni a produs la românii din regat adâncă impresie. La apelul d-lui Nicu Filipescu, fost ministru au răspuns toți aceia, în pieptul cărora bate o inimă românească. Apelul publicat de »Budapesta Hirlap« pentru a se veni în ajutorul valahilor, așa cum a fost publicat, a fost viu comentat de presa din regat, care a înfierat lipsa de suflet a acestor oameni, cari nici în fața nenorocului și a morții n'au uitat ura ce ne o poartă nouă. Ba, cu ironie, au afirmat că pedeapsa aceasta a venit asupra noastră pentru atitudinea demnă a poporului român, cu ocazia recentelor alegeri. Ce josnicie, ce rușine. Să nădăjduim că dragostea de frate va contribui cât de puțin la alinarea suferințelor fraților noștri.

Seria întrunirilor de protestare în contra brutalităților comise de administrația și agenții lui Khuen Héderváry, cu ocazia alegerilor continuă. Sângele românesc vărsat fără de nici o vină la Șomcuta și Mărgineni a făcut ca opinia publică din România să tresară de indignare. Și — lucru neobișnuit până acuma la noi, cari uităm reșede — această indignare se manifestează stăruitoare și întrunirile de protestare vor ține, sperăm, multă vreme, spre bucuria tuturor aceluia, cari sânt mândri că fac parte din acest nobil popor românesc.

Astfel astăzi, la orele 10 dimineață, s'a oficiat în catedrala sfântului Ioan din Ploiești un mare parastas pentru odihna sufletelor românilor uciși în alegerile din Ungaria. Acest parastas s'a oficiat la inițiativa secției din Ploiești a Ligii culturale, care a ținut să dea acestui act de solidaritate națională însemnătatea ce i se cuvine. La parastas au asistat și reprezentanții autorităților. Peste tot este de remarcat curajul românesc al d-lui prefect Anghel, care în diferite rânduri a accentuat că — atunci când este vorba de chestiile naționale — trebuie săclăsat la o parte orice considerații de oficialitate și fiecare român e dator să și facă datoria.

După amiază a avut loc o întrunire, la care oratorii au stigmatizat barbariile săvârșite, accentuând solidaritatea care există între românii de pretutindeni. Indușător a fost cu deosebire discursul reprezentantului veteranilor, cari au luat parte în lupta pentru independența țării.

Dacă alegerile din Ungaria au avut ca urmare înfrângerea noastră în anumite cercuri, nu este mai puțin adevărat că aceste alegeri au avut darul de a trezi conștiința unității noastre naționale în toată marea ei. Și cred că acesta este un triumf moral, care va contribui mult la întărirea credinței noastre într'un viitor mai bun.

La Craiova s'a ținut de asemenea un parastas pentru odihna sufletelor celor căzuți la Șomcuta

și Mărgineni. Cu această ocazie preotul Popescu-Breaste a ținut un frumos discurs publiculul craiovinean adunat la acest sfânt parastas la biserica Madona Dudu. *Correspondent.*

Pentru victimele catastrofei din Bănat.

Apelul mitropolitului Meșianu.

»Telegraful Român« din Sibiu publică la loc de frunte un călduros apel adresat de I. P. Sfa Sa mitropolitul Ioan Meșianu clerului și poporului din arhidieceză — pentru a contribui la ușurarea sorții năpăstuiților din Caraș-Severin.

Mitropolitul Meșianu deschide lista contribuțiilor cu suma de 1000 de cor.

În apel se zice între altele:

»Spre scopul acesta vă însărcinăm pe voi toți iubiiților preoți, ca în cea mai de aproape Duminică să cetiți această carte postorală poporenilor voștri în biserici după terminarea serviciului divin și să o comentați și d'n parte-vă, prin expuneri și vorbiri acomodate, îndemnând și voi pe iubiiții voștri poporeni la ajutorarea nenorociților noștri frați, când vor ajunge pe la casele lor bărbății încredințați cu colectarea.

După aceea în fiecare comună bisericăască să se aleagă un subcomitet de câte 3—4—5 fruntași din comitetul parochial, cari cu câte o listă ce o va face preotul și o va da fiecărui colectant, să meargă pe la casele tuturor parochienilor și să roage separat pe fiecare poporean să contribuie cu cât va binevoi la ajutorarea fraților noștri nenorociți. Contribuțiile ce le vor da poporeni să se înscrie în lista primită de la preotul, dimpreună cu numele dăruitorului, pentru ca să se poată publica și în jurnale.

Colecta să se înceapă îndată după primirea acestei provocări, iar banii colectați să se transfundă casei consistorului arhidiecezan, de unde apoi se vor trimite la destinațiunea lor.

Rugând ferbinte pe bunul Dumnezeu, să miște inimile tuturor și la acest ajutor, atât de necesar fraților noștri, cu binecuvântarea arhierască am rămas etc...

Creșterea orfanilor.

In urma catastrofei ce-a bătut în turtă mânoase ale Caraș-Severinului, au rămas mulți orfani, fără tată, fără mamă, acărora creștere va cădea în sarcina străinilor, — dacă nu vom veni într'ajutorul lor.

Di Dr. Iustin Marșieu, avocat în Arad, da o pildă de adevărată dragoste de neam, când ne roagă să publicăm hotărârea d-sale de a crește, pe cheltuiala sa proprie, pe unul dintre acești orfani, — făcând din el meseriaș sau industriaș, îngrijindu-se astfel ca mai târziu să și poată agonisi singur pâinea de toate zilele.

Preoții noștri sânt rugați să comunice dlui Dr. Iustin Marșieu numele vre-unui orfan mai avizat la ajutor.

Nădăjduim că se vor găsi și alți români de inimă cari să urmeze pilda dlui Marșieu, și catastrofa mare din Caraș-Severin ne va oferi astfel cel puțin dovada unității sufletului românesc...

Apelul »Tribunei«.

Avizăm pe toți românii din Arad și jur că stau deschise două liste de subscripție: una la administrația noastră și una la institutul »Victoria«.

Iubiți cititori, nu uitați de cei năpăstuiți! Azi am mai primit următoarele sume:

Livia dr. Crăciunescu, Sibiu	Cor. 10—
Dr. Romul Veliciu, Arad	» 20—
Vasile Goldiș, Arad	» 20—
Iuliu Herbay, Arad.	» 20—
Iosif Moldovan, Arad	» 5—
N. N. Arad	» 1—
Silviu Beșan, prof. Arad	» 5—
V. Antonescu, Arad	» 5—
T. Pacu, Arad	» 5—
Iosif Schiopul, Arad	» 5—
Francisc Cosma, Peșr	» 10—
	« 106—

Suma cvitată în Nrul de ieri Cor. 1942—
Total: » 2148—

Suma aceasta e depusă la banca »Victoria« din Arad în livretul Nrul 17.235.

Scrisori din Paris.

Un admirator al lui Alecsandri. — Cele dincl continente. — Dueluri românești. — La salonul poezilor. — În cinstea unui prieten rar.

Printre socialiștii români din jurul primăriei, am dat de un fost poet, actualmente tînchigiu și om de spirit, care n'a mai fost în țară de douăzeci și cinci de ani.

Un sfert de veac printre străini i-a albit barba, iar câteva mil de pachete de tutun, fumate în sfertul ăsta de veac, i-au îngălbenit barba albită în douăzeci și cinci de ani printre străini. Vorbind despre patimile omenești, am adus fiecare vorba despre ale noastre. După ce i am spus patimile mele, bătrânul a clătinat capul în semn de compătimire (il întristase mai ales vestea că mi am pierdut averea jucând cărți) și mi a spus:

— Două patimi am avut eu în viață: tutunul și Vasile Alecsandri. Tutun fumez mult, precum vezi. Fuman de mic. Întâi, în glumă. Așa facem noi totdeauna: întâi în glumă, pe urmă ne frigem de getele. La început fuman fol de viță uscate, răscuțite în hârtie de caet. Tot pe vremea aceea, am început să cutesc pe Vasile Alecsandri:

»Locuința mea de vară

E la țară!

Acolo eu vreau să mor

Ca un fluture pe floare...

Versurile lui îmi răsunau ca o muzică lină în urechi, mi-le mângăiau, cum nu mi-le mai mângăiasse nimeni până atunci:

»Pe o stâncă neagră într'un vechi castel
Unde curge'n vale un râu mititel...

»Și de atunci, o admirație fără margini m'a cuprins pentru marele Alecsandri. Mi admiram poeziile, nuvelele, plesele de teatru.

Am încercat să fac și eu versuri ca el, dar n'am reușit. Și fiindcă el a rămas celebru dintr'o singură vorbă, »Românul e născut poet« — am făcut și eu câteva proverbe din cari sper că vor rămâne măcar două-trei:

Jidanul e născut bancher.

Țiganul e născut lăutar.

Sasul e născut mort.

Ungurul e născut magnat.

Italianul e născut tenor.

Ardeleanul e născut avocat; ardeleanca

e născută priveghitoare.

Neamțul e născut membru de societate corală.

Americanul e născut miliardar.

Rusul e născut nihilist.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

Francezul e născut orator.
Românul e născut duelgiu care nu se bate.
Bulgarul e născut sârb.
Macedonul e născut antart.
Englezul e născut ras.
Sârbul e născut bulgar...

Și toată seara, postul poet îmi citi aprecierile tuturor popoarelor. Isprăvind cu Europa și America, el trecu în revistă toate semințiile pământului. Mă miram de unde mai găsește atâtea adjectivă și atâtea spirit pe socoteala bieților japonezi, chinezi, armeni, tibetani, eschimoși...

Despre eschimoși spunea:

Eschimosul e născut descoperitor de expediții polare... Era gata-gata să înceapă a-mi vorbi despre oamenii din lună și din Saturn, când bănuind aprecieri supranaturale, calamburi și parodoxe planetare l-am întrerupt:

— Pardon. Toate-s bune. Au să rămână toate în literatură. Dar nu înțeleg un lucru: cum e născut românul »duelgiu care nu se bate«!

Aci, actualul tînichigiu și om de spirit surise cu multe înțelesuri și mi spuse câte dueluri au făcut românii la Paris, de fanfaronadă, fără să iasă pe teren.

Am vorbit mult în seara acela și am fi vorbit și mai mult, dacă nu s'ar fi isprăvit tutunul amicului. El îmi arătă tabachera goală și-mi zise dureros:

— Două patimi am avut eu în viață...

Anul acesta și, ca să precizăm, în săptămâna asta, a avut loc un eveniment important pentru tinerii poeți francezi. Comisiunea instituită de ministerul instrucțiunii publice, a decernat premiul de 5000 lei celui mai bun lucrări poetice din câte au fost prezentate la concurs. Câștigătorul e un tânăr poet Maurice Levaillant, obscur până ieri, astăzi celebru. Depinde de talentul său de a se ridica la o fericire materială și morală cum numai Franța e capabilă să dea artiștilor ei.

Frumoasă și utilă instituțiune acest salon de toamnă al artiștilor francezi. Odată cu pictorii expun și scriitorii. O comisiune le cercetează operele depuse; cei distinși sânt admiși la salon și propuși a fi premiați. În fiecare Marți ei își citesc lucrările în fața unui public de elită. Vă închipuiți emoțiunea tinerilor literați, cei mai mulți necunoscuți și ignorați, și chemați a-și citi poezia sau proza în fața a tot ce Parisul are mai distinși. Palizi de emoțiune ei își ascund capul în dosul manuscriselor ținute de degetele lor tremurătoare și nu îndrăznesc să-și ridice ochii spre sa'a; căci privirea lor ar întâlni atâtea capete distinse și grațioase de femei, atâtea figuri grave și inteligente de bărbați... Le-ar veni amețală, ca unui nesocotit excursionist ce-ar privi prea îndelung într-o prăpastie.

Salonul poezilor e deschis în fiecare an pe vremea aceasta, dar premiul în bani nu se dă decât odată la doi ani. Când nu se dau bani, se dau premii de onoare. Gazetele trimbițează în patru rânduri, numele celor premiați, directorii de reviste literare le fac oferte de colaborare, saloanele se deschid în fața lor.

... Ce frumoasă și utilă instituțiune!

În urma inițiativei dlui N. Paleologu, — distinsul avocat și publicist — ale cărui frumoase versuri le-am admirat toți, acum 2—3 ani prin revistele din țară, a cărui conferință despre uniunea principatelor românești a avut un așa de frumos succes la Paris — s'a dat zilele trecute un banchet în onoarea unuia dintre cei mai simpatici prieteni din Paris, domnul Barbu Dimitrescu, cu prilejul doctoratului său, trecut cu un excepțional succes la facultatea de drept de aici.

Au auzit la acest banchet, ținut în sala de sus a restaurantului Forjan, câțiva dintre cei mai buni prieteni ai celui sărbătorit, în mare parte doctoranzi în drept: domnii A. Adjemoglu, T. Bădărău, C. Leonida, C. Dimopol, Nand, G. V. Măcărăscu, A. Bărdescu, Al, Sergiescu și colaboratorii noștri Mihail Bunescu, M. Paleologu și Victor Efimiu.

S'au ridicat paharele în cinstea domnului Barbu Dimitrescu — Bădiță — cum îi zic prietenii, l'a lăudat caracterul de prieten rar (unul dintre puștii cari sânt bine cu toată lumea) și l'a urat drum bun și tot ce merită...

Și toate acestea în mijlocul entuziasmului și a înfrățirii generale.

— Să trăești, Bădiță!

22 Iunie

Tristan..

Gronică literară.

— Ce știu suedezii despre viața noastră culturală. —

Afară de Strindberg s'a mai inspirat din poeziile populare românești, traduse în nemțește de Kotzebue și cunoscutul poet finlandez I. Runeberg. Acesta a scris o serie de legende chiar în forma versurilor populare românești și în care se vorbește de Voevozi și de Domnițe. A tradus în limba suedeză nu-i vorbă și o parte din legende slave din care transcriem următorul cîntec al Dunării:

Dunărea turbure.

Dunăre, dunăre apă domoală
Ce ți-s undele așa turburi?
Ori poate vre-un cerb se joacă
Și malurile ți-le surpă?
Sau Voevodul Mirceta
Iar și-a ridicat ostirea?

Nici-un cerb nu-mi scurnă malul
Și 'n pace-i Voevod Mirceta
Nu, ci doar fetele sglobii
Ce 'n fiecare dimineață vin
Să-mi fure nuferii-adormiți.

De bună seamă că aci trebuie să fie vorba de Mircea-cel-Mare, al cărui nume va fi suferit schimbare din pricina rimei.

Dar după generația lui Strindberg și Runeberg nu se prea interesează mai nimeni dintre scriitorii suedezi de literatura noastră.

În orice caz nu ne-am bucurat de-o reputație mai aleasă, căci marele Strindberg pune în gura unui personaj dintr-o puternică dramă a sa: »Se va duce în România și va ajunge baron, om mare!«

Aceste cuvinte sînt adresate unui ticălos. Unii scriitori suedezi au trecut chiar prin țara noastră, dar se vede că nu i-a atras nimic, căci s'a scris foarte puțin și lucruri prea neînsemnate privitor la neamul nostru.

În ultimii ani s'a dat, ca ceva exotic, niște cărțuții ale unui oarecare Brociner intitulată ca scrieri românești. Cu foarte prost sîntem reprezentați de către acest domn cu »Florica« dlui care n'are nici o valoare. Am găsit de asemenea, cu surprindere, o carte a d-soarei E. Văcărescu »Nevasta unui rege« și tocmai această carte, față de altele așa de frumoase ale distinselor literate, a fost aleasă pentru a se publica în limba suedeză. Citeva poezii răzlețe ale Carmen Sylviei s'au publicat prin felurite reviste și ziare, fără ca să fie o traducere sistematică și îngrijită. Asemenea s'au mai publicat două trei bucăți de ale dlui Gane. Poezia română mai e reprezentată în limba suedeză și de d. Steuermann. Nici d-sa n'a avut însă norocul să fie dat în volum ci a rămas uitat într-o revistă răposată.

O deosebită recunoștință datorim dlui Dr. Th. Westrin dela arhiva statului din Stockholm, care e și directorul Enciclopediei Nordului (Nordisk Familjebok), care a binevoit să facă loc biografiilor citorva bărbați de seamă ai neamului nostru. S'a dat de asemenea pe cît posibil mai exact și mai obiectiv, ceva despre mișcarea culturală, despre starea economică, despre obiceiuri, despre trecutul nostru într-o formă care să fie accesibilă marelui public.

Figurează acolo ceva despre mișcarea lui Tudor Vladimirescu, despre revoluția dela 1848, despre războiul dela 1877, pe lângă scurte notițe privitoare la trecutul mai îndepărtat precum și la colonizarea Daciei etc.

Este o biografie a dlui Maiorescu și mișcarea »Junimii« a lui Hașdeu, a lui Alecsandri, Kogălniceanu, Odobescu, Iorga, Eminescu, Onciul etc. Deși se făcea a doua ediție și de și spațiul nu tocmai permitea, d. Westrin a găsit loc și pentru »prieteni români« cum îi place d-sale să ne numească.

Tot d-sa a cercetat vechile cronici suedeze și va da la iveală o carte privitoare la legăturile dintre țările române și Suedia. Cu o extremă bunăvoință a cercetat tot ce se află privitor la neamul nostru în arhivele

țării sale. Anul trecut, în Ianuarie, a ținut o foarte interesantă cuvîntare despre România la societatea Idun din Stockholm.

Ar fi bine ca astfel de oameni să fie cultivați de către cei ce sînt în drept s'o facă, fiindcă ne fac un bine foarte mare. Deci în loc să se distingă oameni cari habar n'au de ce sîntem noi românii s'ar distinge un astfel de savant, care ne e prieten.

INFORMAȚIUNI.

A R A D, 28 Iunie 1910.

Infamie jandarmărească.

Ni-se telegrafiază din Blaj: Duminecă seara a fost aici petrecerea meseriașilor, o petrecere curată și frumoasă. Jandarmii — crainicii ideii de stat — au confiscat o panglică treicoloră dela o domnișoară, care o avea la evantai. Temeritatea jandarmilor a revoltat adânc numerosul public dela petrecere. Dar minotaurii constituției ungurești nu s'au mulțumit cu atîta. Seara pe la orele 9, ei au confiscat steagul reuniunii meseriașilor, steagul sîntit de fericitul Buna, pe motiv că ar fi compus din eele trei colori românești: roș, galben și albastru. Co'oarea roșă a fost descoperită de aprigii cerberi în pânza flămurei, culoarea galben în litere aurite ale inscripțiunei, iar culoarea albastru într-o panglică decorativă.

Volnicia jandarmilor a mîhăit peste măsură lumea românească din Blaj și o amărăciune nespusă apasă spiritele. Președintele reuniunii meseriașilor, dl profesor G. Precup a denunțat cazul autorităților.

Așteptăm raport amănunțit dela corespondenții noștri.

— **Maj. Sa în Ischl.** Din Viena se telegrafiază: Maj. Sa a plecat azi dimineața la orele 3, cu un tren special, la Ischl, unde va petrece lunile de vară.

La gara din Ischl a fost salutat de autorități.

— **Catastrofa unor muncitori.** Din Kecskemet primim știrea că 10 muncitori din cei cari erau angajați la lucrările de edificație a noului local al băncii de credit industrial, au fost îngropați de vii sub zidul unei case. Alături de noul palat ce se edifica era un magazin vechi de mărfuri, sub zidul cărui se săpa fundamentul le șase metri adîncime. Lucrările decurg de câteva săptămîni și nime nu s'a gândit să ia măsurile de siguranță pentru a evita nenorocirea. S'a deschis o anchetă pentru a se constata cine poartă răspunderea pentru catastrofă.

— **Promoții.** Marți au fost promovați doctori în drept la universitatea din Budapesta dd. *Gheorghe Negoescu* din Polana-Sărată (comitatul Treiscaune) și *Nicolae Roxin* din Lipova, iar d. *Alexandru Tiplea*, profesor în Gherla, doctor în teologie.

Din Cluj ni-se scrie: D. Iuliu Marcu, fiul vrednicului învățător în pensiu și primar al Bocșel-montane Marcu, a fost promovat doctor în științele de stat la universitatea de aici.

Felicitările noastre!

— **A'egerile de preot în Ghilad.** Ni-se scrie: Duminecă, 26 Iunie n., a avut loc alegerea de preot în comuna Ghilad, una dintre cele mai de frunte parohii ale Ca-

Gulere și manșete mai frumos curățeste fabrica de spălat cu aburi

UNIÓ

Kluj—Kolozsvár, Ferencz József-út 102. Telefon Nr. 395.

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

ransebeșului A fost ales, cu aclamațiune, d. Nicolae Chicomban, ginerele valorosului învățător Sofroniu Liuba dela Maidan.

Felicităm Ghiladul la această alegere merită!

Un amic.

— **Decorarea comandantului Periețianu.** Din București ni-se scrie: M. S. Regele a conferit, proprio motu d-lui comandor Carol Periețianu, comandantul vașului »Impăratul Traian«, ordinul »Steaua României« în gradul de ofițer.

Insignele au fost scrise bravului comandant de către prințisorul Nicolae.

— **Pustirea podgoriei de Tokay.** Din Sátoralyaujhely se telegrafiază că eri la amiază s'a deslănțuit asupra intinselor podgorii din comitatul Zemplén, în care se face renumitul vin de Tokay, o grindină care, deși n'a ținut decât vre-o 10 minute, a pricinuit pagube enorme.

Ghiața, pe alocuri, avea mărimea unui ou de găină.

Se zice că paguba se urcă la vre-o 10 milioane de coroane.

— **Un boier român trecând prin Oradea-Mare.** Din Oradea-Mare se vestește că un prinț român Ghica ar fi trecut ieri cu automobilul prin oraș. Prințul Ghica s'a căsătorit acum câteva luni la Paris cu o celebră frumusețe, demi-mondena *Liane de Pougy* și se află acuma în drum spre Budapesta venind din București. Avem o bucurie deosebită când putem citi că prințul și boierii români vizitează măcar cu astfel de prilejuri și într-o societate atât de distinșă ținuturile românești ale Ungariei, pentru a vedea măcar din sborul automobilului locurile suferințelor noastre...

— **Din minunile preparatului Ehrlich.** Am scris dăunăzi despre preparatul doctorului Ehrlich din Köln și am arătat puterea lui extraordinară de a vindeca sifilisul.

Cum am spus, doctoratul Wechselmann a raportat societății medicale din Berlin arătându-i efectele preparatului. »N. Fr. Presse« spune că între cazurile citate de doctorul Wechselmann este unul al unui chelner de vre-o 30 de ani. Omul acesta era cu desăvârșire distrus de boală. Pielea și corpul întreg, până și nasul li erau pline de bubele sifilisului. Nu putea mânca prin gură și gâtlee și alimentația li se făcea prin sonde și cleștir și slăbise ca un schelet. Iera pornit spre disoluție completă și corpul lui mirosea de departe: se părea că în scurtă vreme va trebui să sucumbe boalei sale teribile. În 5 Mai i-se făcu o injecție cu preparatul Ehrlich. După puține zile bubele începură a dispărea, alimentația normală reîncepu și după 25 de zile, în 1 Iunie, el nu mai putu să fie reținut în spital de unde ieși sănătos. Se îngrășase în timpul acesta cu 7 kilograme.

Sânt cazuri în cari după injecție se ivește imediat în aciaș oră o îmbunătățire în starea pacientului. Până acuma s'au constatat 600 de cazuri de vindecare cu preparatul Ehrlich. Singura îndoială ce rămâne, dacă bolnavii nu vor avea recidive. Pentru asta se mai cer 4 ani pentru observații.

— **Examen în Cetatea-de-Baltă.** Ni se scrie: Luni, a doua zi de Rusali, a avut loc examenul la școala noastră confesională gr. ort, în fruntea căreia de 3 ani de zile stă învățătorul Gheorghe Drugociu. În anul întâi al funcțiunii sale s'a observat un mic progres: în anul a doilea progresul elevilor a fost mai slab, în anul al treilea a fost zero. Un elev din clasa a V-a nu cunoștea harta Ungariei; cei mai mulți nu știau decât »Tatăl nostru« și »Ingerel« — și chiar și aceste slab.

Poporul, care a asistat în număr foarte frumos, a rămas foarte mâhnit de lipsa aceasta de spor în învățătura a școlărilor. Cerem învățător harnic! — *Un tată.*

— **Un furt american.** Trei bandiți înarmați cu revolve au jefuit într'un mod cu totul străniu pe un negustor de ghețe din Lynn (America de Nord). Cei trei bandiți au tăbărât peste el ziua în amiaza mare și într-o clipă i-au golit buzunerile, furându-i cinci mii de dollari, pe urmă au sărit întrun automobil ce-i aștepta în stradă și au rupt-o la fugă. Sergenții poliției au împușcat camerele roților și resuflându-se acestea automobilul s'a oprit. Când s'au apropiat de ei pungașii au tras focuri de revolve. Poliția a omorât pe doi dintre ei al treilea a fost arestat.

— **Nou avocat român.** Aflăm că d. Dr. Vasile Ciura, unul dintre tinerii noștri cei mai buni, a dat cu frumos succes examenul de avocat, Sâmbăta trecută, în fața juriului din Murășosorhei.

Felicitări!

— **Orevă la librăria Socec din București.** Funcționarii librăriei Socec din București au declarat greva. Asupra motivelor grevei »Volnta Națională« din București publică următorul comunicat:

»Funcționarii librăriei Socec et Comp. I. A. în urma sistemului nou luat de d-nul Emil Socec prin a schimba treptat fără un prealabil avis și fără nici o vină întregul personal vechi românesc al casei, aducând unguri, sași etc. etc., cari necunoscând nici branșa, nici clientela ca să se poată menține, fac continuu intrigi și astfel concediind acum 15 zile un vechi vânzător, care după o muncă cinstită de 6 ani e aruncat la voia întâmplării.

Azi concediind un alt vânzător vechi, — ne-am declarat solidari, părăsând iucrul».

— **Mușcături de șerpe.** Drul Maurice Arthus, profesor de fiziologie, la universitatea din Lausanne, a descoperit că oamenii mușcați de șerpi veninoși se pot ținea în viață 8—10 ceasuri făcându-le respirație artificială. Așa dar se poate câștiga timp până să vie ajutor medical, chiar dacă mușcatul ar fi în fundul munților. De acela ar trebui să știe cât mai mulți cum se fac respirația artificială.

Drul Bugoin arată că descoperirea aceasta va scăpa dela moarte mulți inși în India, unde mor pe an câte 20.000 de inși din pricina șerpilor.

Serul lui Calmette e leac minunat dar de multe ori nu era timp să-l mai întrebuițeze, de oarece mușcatul murea prea repede.

— **Expoziția de pictură.** Pentru scurtă vreme a venit în Arad dna Edvige de Popovitch, care a deschis o expoziție de pictură în care între alte tablouri se află trei de o execuție minunată și sânt din secolul al XVI. Ele reprezintă trei diferite școli, anume cea italiană, franceză și spaniolă. A vorbi despre tehnica, coloritul, și execuția lor este a intra prea mult în amănunte ca dare de seamă artistică, ne mărginim numai a spune că sânt operele originale ale marilor pictori din vremea aceia. Valoarea lor crește cu atât mai mult cu cât sânt așa de vechi. Cel din școala italiană reprezintă *Cina cea din urmă*, din școala franceză *Lotti et ses filles*, iar cel din școala spaniolă *St. Francois d'Assisi*.

Mai multe tablouri sânt peisage mignon de o execuție așa de plastică încât din ele se revărsă tot farmecul naturii ce e zugrăvit. Între altele am remarcat *Un apus de soare iarna*, *Vara înainte de furtună*, *O moară de vânt*, etc. toate aceste pânze datorite penelului artistei *Contesa de Vassinkov*, eleva distinșă a marilor pictori: Meissonier, Puvis de Chavannes, Bouguereau, Henner, Vereschtagine și Munkácsy. Revistele străine din orașele prin care a trecut dna Popovitch au vorbit în termeni elogioși.

Amatorul de artă din Arad pot vizita acest colț de artă, la Otetul Central, dela orele 5—7 a. m.

— **Cel mai distrat componist.** Dintre toți componiștii în viață și celebrii cel mai distrat e fără îndoială baronul Albert Franchetti. Acum câțiva ani el scrisese unui prieten al său: »Dacă e să-ți mărturi-

sesc un defect al meu, apoi să știi că cel mai mare e distracția».

Într'o seară avea să se ducă cu mamă-sa într'o familie.

Pe drum, în trăsură, mamă-sa îl vede că are la gît o cravată murdară și ruptă; îl rugă deci să se ducă repede pînă acasă, pentru ca să o schimbe. Scoțindu-și cravata cea rea, uitase cu totul pentru ce a venit acasă: el crezu că e vremea culcării și, desbrăcându-se, se și culcă. Într'aceea mama sa îl aștepta, îl tot aștepta. Cunosându-i distracția se duse după el acasă, unde îl găsi adormit dus și horcăind.

Într'o zi maestrul fu invitat la o nuntă. În preziua fu invitat la o înmormintare. După cununie, dînd brațul miresei, care era cam bătrînoară, îi spuse teribilele cuvinte: »Să vă conduc pînă la cimitir?« Biata mireasă era cit pe-aci să leșine.

Altă dată invită pe un prieten la masă, uită însă de invitație, pleacă și tocmai după șase luni și-duce aminte de ce făcuse.

Se mai povestește despre dînsul că odată avea să asiste în Florența la concertul unei societăți germane din München. Cînd apăru Franchetti în sala de concert, era atît de rău îmbrăcat și de murdar, în cit amicii lui i-au spus că nimeni nu o să-l creadă că e milionar, ci mai curînd va fi luat un vagabond.

Franchetti răspunse surîzînd: »E chestiunea de un concert la care trebuie să asist, și nu e chestiunea ca să fiu cunoscut sau nu. Lumea mă știe cum umbliu eu. Cînd vreau să fiu incognito, mă îmbrac bine, mă pepten, și atunci nu mă cunoaște nimeni.»

x **Cînd cumpărați ochelari,** a dresați-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă și de consultație medicală. Pentru ținerea strictă a acestui principiu și pentru serviciul conștiințos, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund Sándorné, din Kluj-Kolozsvár piața Jókai 2. unde găsiți termometre, grade, binocle, ochișoare, barometre de prima calitate. Reparaturile se fac cu pricepere și grabnic.

x **Fiind anul acesta criză de ghiață,** cu atît mai mult trebuie să grijim ce dulap vom cumpăra pentru aceasta. Căci sînt cu adevărat bune numai acele dulapuri cari și conservă ghiața, lucru prin care se face la ghiață economie de cinci la sută. Astfel de dulapuri se află la **Moskovitz S.** fabricant de dulapuri de ghiață, Budapesta, VIII. Rökk-Szilárd u. 10. a cărui fabricații se pot disface și astfel ușor curăți încunjurînd prin aceasta infecția. Din cauza prețului lor convenabil se bucură de preferința publicului.

Cronica socială și artistică.

Concertul din Arad.

Cel dintâi turneu artistic al celei dintâi trupe de bursieri ai Societății noastre pentru te-tru e așteptată pretutindeni în lumea românească cu un cald interes.

Turneul, dupăcum am anunțat de repeți-te ori, va începe în Arad, Duminecă în 3 Iulie. Societatea românească din localitate și din întreg comitatul face întinse pregătiri pentru o reușită cât mai frumoasă a concertului de Duminecă.

Sperăm că publicul românesc va înțelege marea însemnătate ce comportă acest turneu pentru viitorul teatrului nostru românesc și că-și va vădi interesul prin o afluență cât mai numeroasă. Concertul de Duminecă să ne fie un fericit prilej de reculegere și scopul unei mai întinse munci culturale în viitor. Toți românii de bine, toți sprijinatorii nobili ai străduințelor culturale românești să-și dea întâlnire pe Duminecă în Arad, la concertul artistic ce ni-l vestesc bursierii fondului de teatru românesc.

Comitetul organizator al concertului de Duminecă a luat azi hotărîrea ca concertul să fie urmat de joc, oferînd astfel publicului o nouă atracție.

Publicăm la vale înc'odată programul concertului, care cuprinde o adevărată comoară de cântece originale românești.

Partea I: Conferință — dl A. P. Bănuș.
2. D. Ionel Crișan: a) »Solomoane căpi-

tane», doină de H. Kirchner; b) »Bădișor depărțitor», doină de T. Brediceanu; c) »Știi tu mândro ce ți-am spus», de Gh. Dima. 3. Un punct de pian, executat de d.șoara *Onora Luca*, care va ține acompaniamentul tuturor cântărilor. 4. D. Ștefan *Mărcuș*: a) »După ochi ca murele» și b) »Năcăjit ca mine nu-i», doine de T. Brediceanu; c) »Ciobanul», de Gh. Dima.

Partea II: 1. D. Ionel Crișan: a) »Groza», baladă de V. Alecsandri și b) »Somnoroase păsărele», de M. Eminescu, muzică de Gh. Dima; c) »Hop, țurcă, furcă», de Gh. Dima. 2. D. A. P. Bănăț: Declamațiuni. 3. D. Ștefan *Mărcuș*: a) »De ce nu mi vii» și b) »Peste vârfuri», de M. Eminescu, muzică de Gh. Dima; c) »Romanță» din *Aida*, actul I, muzică de G. Verdi.

În afară de aceasta cântăreții vor mai avea în rezervă următoarele compoziții: »Foaie verde foi de mac», »Cine n'are dor pe vale», »Trageți voi boi», »Cântă puil cucului», »Spune-mi mândro adevărat», de T. Brediceanu; »Foaie verde de bujor» de H. Kirchner; »Spune-mi codrurile vecine», doină de S. Scarlatescu; »Departee clopotul răsună», »Ciobanul», de I. Mureșanu; »Supt fereastra mândrii mele», »Mândru-lițo de demult», Ștefan Vodă și codrul», »Biată inimă înșelată», »Dorința», »Curcile», de Gh. Dima; »Vis îngânător», de G. Șorban etc.

Textul tuturor cântărilor se vinde seara la casă.

Publicul este rugat a se prezenta preciz la ora fixată, — momentan după începere închizându-se toate ușile localului pentru a nu se mai deranja auditorul.

Taxele de intrare s'au fixat în modul următor: Locul I. 5 cor., locul II. 3 coroane, locul III. 2 coroane, Pentru tinerime 1 cor. 50 bani. Invitări speciale nu se trimit.

Din Arad artiștii noștri vor merge la *Oravița*, iar de-acolo la *Lugoj* și nu la *Caransebeș* dupăcum se anunțase.

Jalea ce apasă spiritele în Caraș, pe urma potopului, fac importună o manifestație artistică în aceste zile. Din *Lugoj* artiștii noștri își vor continua turneul conform termenelor publicate deja.

Adunarea generală a societății teatrale. Din *Reghin* ni se anunță că la 23 Iunie n., comitetul filial din *Reghinul-săsesc* al Societății pentru fond de teatru român a ținut o ședință în care s'a hotărât ca societatea pentru fond de teatru român să fie invitată să-și ție anul acesta adunarea generală în *Reghin*.

Adunarea aceasta va avea loc în zilele de 28 și 29 August n.

Teatru în Șiria. Marți, la 12 Iulie n., va avea loc în »Casa Națională» din *Șiria* o reprezentație teatrală urmată de danț. Se

vor juca »Chinematograful», comedie de D. Boșca; — »Idil familiar» și »Dorina», vodevil în 2 acte de M. D. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Insoțire de credit Reifelsen în Colun. Ideia înființării unei însoțiri de credit în Colun (com. Făgărașului) pentru binele poporului a început a preocupa spiritele oamenilor de bine deja cu ani înainte. Lucrul se părea cu greu la început, fiindcă interesele particulare ale unora se iveau la tot momentul. Totuși, cu toată opunerea învățătorului gr.-or Ioan Giurca și a fiului acestuia Nicolae Giurca preot gr.-cat. care — dupăcum zice d-lul din principiu, și nu din interes, — nu intră în însoțire și nici nu iese pe pistoriții săi să devină membri, afară de 5 înși, pe cari nu i-a putut scoate din școală când cu subscrierea statutelor, — preotul gr. or. Ioan Giurca la insistința secretarului Reuniunii economice din comitatul Sibului a d-lui Victor Tordășianu sprijinit de toți proprietarii mai de frunte, afară de alegătorii candidatului de deputat G. Udea reușește a pune baza însoțirii cu 60 membrii. Speranța e, că cu timpul toți locuitorii din Colun vor intra în însoțire după ce se vor convinge despre binefacerile ei afară de cei sus amintiți.

Conducătorii acestei însoțiri conștienți despre necesitatea unei Centrale a tuturor însoțirilor, dela care și ar putea procura un capital mai lesnău decum de la Centrale, ce s'a proiectat din partea Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibului.

Unul din toți.

Casă proprie pe sama Reuniunii române agricole sibiene. Cu prilejul sărbării pomilor din Mag, constatându-se marea necesitate de a se acvira pe seama Reuniunii noastre agricole sibiene o casă proprie și în legătură cu ea o grădină pentru experimente și cu supraedificatele economice, s'a pus temeiul la un fond cu această menire, la care au dăruit: învățătorii Gheorghe Miha și Vasile Părăianu din Mag, câte 2 cor.; parohii Alexandru Vlad din Mag și Ioan Predovici din Amnaș, învățătorul Nicolae Bembea din Sibiel, primpretorul Petru Dragits din Săliște și secretarul Vic. Tordășianu. câte 1 coroană. Pentru acest început generos, în speranța, că marele public al nostru va jerfi și el cu cât de puțin în scopul ajungerii scopului mareț, aduae sincere mulțumite: Comitetul Reuniunii.

Piața granelor din Aradul-Nou

20 Iunie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 300 mm.	10.80—	11.80
orș mm.	6.10—	—
ovăș mm.	6.50—	—
secară mm.	7.60—	—
păpușoi 400 mm.	5.30—	5.40

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 20 Iunie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orn nou

De Tisa — — — — —	23 K. 90
Din comitatul Albei — —	22 » 90

De Pesta — — — — —	22 » 90
Bănățnesc — — — — —	24 » 40
De Bacica — — — — —	23 » 40
Secară de calitate I. — —	14 » 20
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăș de calitate I. — — —	14 » 10
Oncuraz — — — — —	11 » —

BIBLIOGRAFII.

A apărut, *Monografia comunei Sâmbosif* de Ștefan Buzila, se poate comanda dela autor: Szt József, up. Ó-Radna pentru 280 cor. plus porto postal.

Din lirica germană modernă, traduceri de Valentin Bude, un volum 103 pagini preț 1.50, se poate comanda la librăria noastră.

La librăria »Tribunei» se află de vânzare, + 10—20 fil. porto:

Olariu I. Dr. Scrierile părinților apostolești	1.50
Olariu I. Dr. Evangheliile după Matei, Marcu și Luca	5.60
Olariu I. Dr. Evangheliile după Ioan	3.—
» » » Explicarea psalmilor din orologiu	5.—
Olariu I. Dr. Intoducer în cărțile sante ale T. V. și N. ed. II	5.—
Olariu I. Dr. Manual de Teologie dogmatică ortodoxă	10.—
Olariu I. Dr. Epistola S. Apostol Pavel către Romani, Corinteni, Galateni și Efezeni	10.—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Cuvântări bisericești	3.—
Dr. Theol. Gheorghe Popovici, Uniunea românilor din Transilvania cu biserica romano-catolică supt împăratul Leopold I	2.50
Andrei Ghidiu și Iosif Balan. Monografia orașului Caransebeș	3.—
Avram Corcea, Balade populare	1.60
Inimicul soacrelor, Comedie într'un act	—20
Scene din viața militară, de N. Stupariu locotenent.	—40
Estras regulamentul dînserviciului de câmp	—06
I. Balan, Nazarenismul. Istoria și ființa lui	2.—
» Fizica pentru școlile populare partea I	—50
I. Balan, Fizica pentru școlile populare partea II	—50
I. Balan, Agricultură Partea I	1.—
N. Macovișteanu, Dela sat, piesă populară în 4 acte.	—28
I. Balan, Iancu de Hunyad, Cercetare istorică	—28

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna» institut tipografic, Nichin și cons.

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. depărtare dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii executate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

Un tânăr din familie bună, absolvent de clasa III-a sau IV-a gimn. sau reală, află loc ca practicant la firma Ioan Comșa și fiu, Seliște (Szelistye).

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficanți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

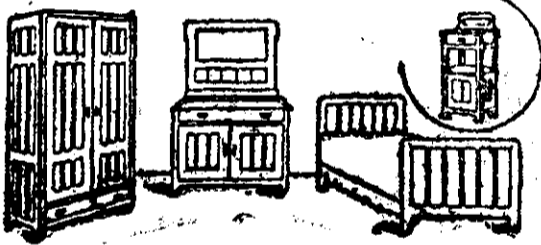
Telefon nr. 376.

Caut 2 învățăcei

în prăvălia mea de modă, spețerie, sticlărie, hârtie, pieleași ferărie. Doritorii să se adreseze lui **Petru Bărsan**, comerciant în Bozovics.

PÁLSÁNDOR

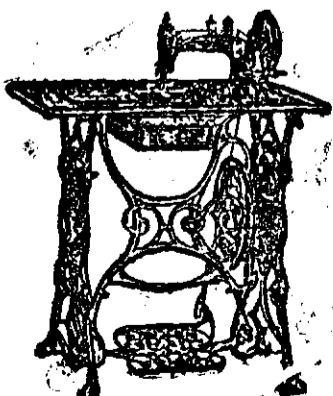
timplar pentru edificii și mobile
Nagyvárad, Uri-utca 49 (casa : Hármos).

Pregătește ori-ce lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școli, biserici, locuințe, biouri etc. din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. și Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete în TEMESVAR, st.ada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PFAPP** de toată mări-mea și cu pre-țurile moderate. Mare asortiment de **Goarne**. Prețurile se pot solvi și în rate.

Gramofoane și Pate-foane veritabile, precum și de cele fără diaphazon.
Telefon nr. 459.
— Preț curent gratuit. —

Fond. în a. 1860.
NÁDER J.

măiestru

ARAD, palatul minoritan.

Ține în magazin cele mai excelente **cuțite de buzunar** cu tăș englez și Solingen, **cuțite de bucătărie** din oțelul cel mai bun ș. a. cuți e pentru curățitul legumelor, pentru tăiatul prăjiturilor, pentru carne, șuncă, salamă și cuțite pentru caș. **Cuțite pentru măcelari și cărnă-fari**, de junghiat și pentru curățitul intestinelor.

Pentru barbieri și frizeri: mașini de tuns, briciuri foarte fine, ascuțite, pre um și articlii mănultori. — Recvizite de masă din Alpacca și pafon, de prima calitate. — Ori-ce reparări de bransa aceasta precum și ascuțire, le execut în atelierul meu, instalat cu electricitate, pe lângă — — prețurile cele mai moderate. — —

KRAUSZ HENRIK

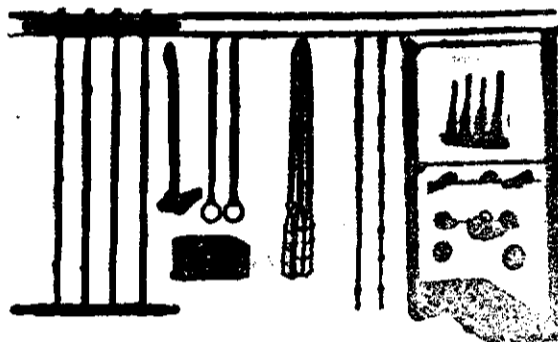
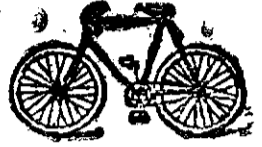
Budapest, IV, Veres Pálné u. 40.

Trimite mașini de prima calitate **SINGER** pentru 30 fl. cu suveică centrifugală 40 fl., mașini de cusut centralbobin 45 fl., mașină de cusut cu 5 sertare și suveică în roată pentru 55 fl., mașini centralb bin cu suveică capitară — — pentru 65 floreni. — —

Biciclete cu totul noi 50 fl., cu frână liberă 60 fl., deasemenea mașini industriale foarte ieftine, cu bani gata.

Vanzătorii au sca- dență la preț, prospec- te gratuit și fr. Corespond. în lin. ba magh. și germană.

Distins cu recunoștința prin rescriptul ministerului de culte și instrucție pu- blică sub Nrul 109,541/904 pentru accesoriile de gimnastică expuse cu oca- zia adunării generale învățătorești a VI. In expoziția teritorială din 1907 la Pécs, Cincibiserici distins cu medalie de aur.

LOPOS GYULA

— fabricant de accesorii de gimnastică în —
Budapesta, III., Zsigmond-u. Nr. 114 (în edific. gimnaziului) (Telefon Nr. 113-44).

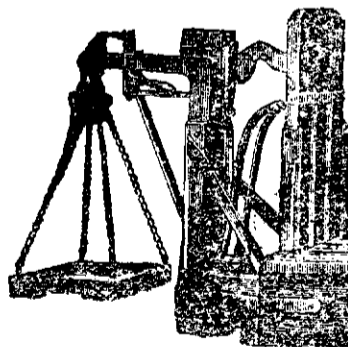
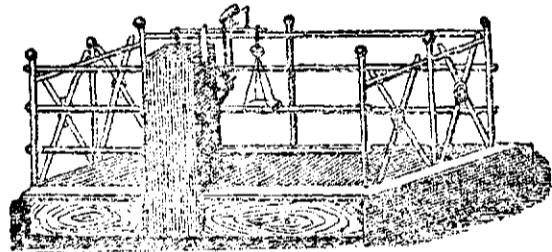
fabricant de dife- rite aparate de gim- nastică și șvedeze.

La cerere trimite gratuit prospecte de prețuri. —

Prima fabrică de cumpene și greutăți din Brașov.

PAUL WIDMANN

Brașov-Brassó,
Korház-u. 62.

Recomandă tot-felul de: **cumpene și cântare, balanse- zecimale, centimale și cumpene-pod**, precum și **greutăți** cu prețurile cele mai moderate. — Serviciu conștiințios.

Se primesc reparări și autentificări din nou.

In atenția onoratului public!

Am onoarae a aduce la cunoștința onoratului publi-, că cu 1 Aprilie 1910 am deschis un **magazin de ciclete și mașini de cusut și un atelier de reparaturi**, în **Str. Forray 20** (casa Guttm).

Aducând aceasta la cunoștința onor. public remarc că în urma cunoștințelor mele sunt în plăcuta situație ca orice lucrări din ramul acesta să le execut spre deplina mulțumire și pe lângă prețurile cele mai convenabile. Schimburi și reparaturi se efectueșc icștin și conștiințios. Recomandându-mă atenției și bunăvoinței pu- blicului, asigur că nizuința de frunte îmi va fi să-mi servesc clien- tela culant, făcându-mă ast-fel vrednic de încrederea ei.

KAPPNER MOR,
electrotehnic

Arad, Str. Forray (Casa Guttmann).
Se instalează sonerii și telefoane pe lângă garanție.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909 2 Maiu.	ACTIV	1910. 24 Aprilie	1 Maiu.
122069273	87881773 Reserva metalică Aur	127636395	127824815
1463135	34187500 " Trate Aur	1618271	1767077
60011527	Argint și diverse monete	65143636	63365277
28820260	Portofoliu Român și Străin	27334384	27393797
11999825	*) Impr. pe ef. publice	11999924	11999876
15190531	" " " " in cont cor.	14925995	14798943
3161621	Efectele Capital. Social	3119621	3116121
5972387	Efectele fondului de rezervă	6001308	6001308
704727	" " " amortizarea imob. și material	711930	712198
665585	Imobili	676641	686527
108274200	Mobilier și Mașini de Imprimerie	105524175	105844725
—	Cheltueli de Administrațiune	—	—
26819134	Deposite libere	39756855	39503523
14967072	" " & provisoriu	5676950	6243611
400128277	Conturi de valori	41008985	409059801
12000000	Conturi diverse, Sold.	12000000	12000000
26650782	PASIV	28248206	28352689
3923808	Capital	4159116	4180436
247879110	Fond de rezervă	258840250	257289530
—	Fondul amortizării imobilelor și material	—	—
1460377	Bilete de Bancă în circulațiune	1309238	1392424
108274200	Billete de Bancă în circulațiune	105524175	105844725
—	Profituri și pierderi	—	—
—	Dobânzi și beneficii diverse	—	—
400128277	Deposite de retras	410080985	409059801
—	" " & provisoriu	—	—
—	Conturi diverse, sold	—	—

Scomptul 5% *) Dobânda 5 1/2%

Invenție nouă! Invenție nouă!
Moară de oțel pentru întrebunțare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut - pe lângă garanță și numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
 Nagyvárad) Vilanytelep mellett.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA - Gyulafehérvár - Széchenyi-u. (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și orice lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

Primul institut sudungar de auritură artistică a lui **E. I. SPANG**

sculptor și auritor

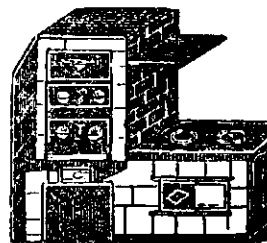
TEMESVÁR - Erzsébetváros
 strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur în București, și cu alte medalii de argint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— **iconostasuri, altare** —
 — **amvoane, jertfelnicuri,** —

primește renovarea și aurirea iconostaselor vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și a tot felul de lucrări în bransa aceasta.

Zorger György

lăcătar artistic și pentru clădiri
 Nagyvárad, Körös-utca 9.

Pregătește orice lucrări din acest ram, cât și reparaturi ca

scări, coridoare, cerdacuri, grilaje, căminuri, porți, ferărie pentru portale și clădiri, deasemenea repararea și prefacerea caselor vertheimiane etc.

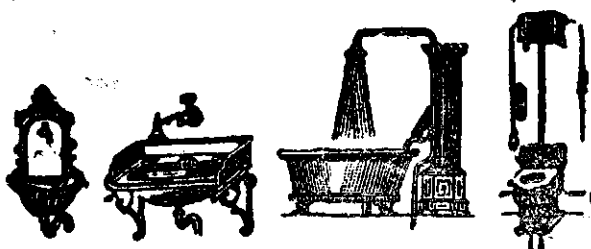
aranjament pentru — rle de metal aranja-
 măcelării și căsăpili, mente pentru biserici
 basrelle-furi, strungă- in execuție splendidă.

Desemnuri și prospecte se trimit gratuit.

ATENȚIUNE.

Primește orice lucruri de tinichigiu ș. a.: învelirea coperișelor, turnurilor, teraselor, instalări de apaducte, aranjarea cabinelor de baie, — latrine și canaluri, de asemenea și orice lucru aparținător acestui ram; imbinări de canale și curățiri, etc. etc. reea

Toate aceste lucruri se execută cu soliditate și foarte ieftin.

AVIS!

Pentru arhitecți și antreprenori e tot aici depozit de var de Vlădeni, stins și nestins, să vinde în cantități după trebuință și foarte ieftin. Cu deosebită stimă:

Max Ruck, tinichigiu, instalator și vânzător de var în **Nagszeben, Heiden-gasse 9.**

— Atelierul de fotografiat a lui —

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

(Lângă farmacia lui Hintz).

* * *

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități pe pânze ori mătase cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, piața Mátyás király-tér 26, lângă farmacia lui Hintz.

Referindu-vă la „Tribuna” veți avea favor în prețuri.

SENZAȚIE!

Marele magazin de modă

aranjat după modelul orașelor mondiale

a lui

Püspöky Miklós

Kolozsvár, Mátyás király-tér 20.

(In propria casă, edificată pentru acest scop).

== Secții deosebite. ==

Modă bărbătească | Modă pentru copii

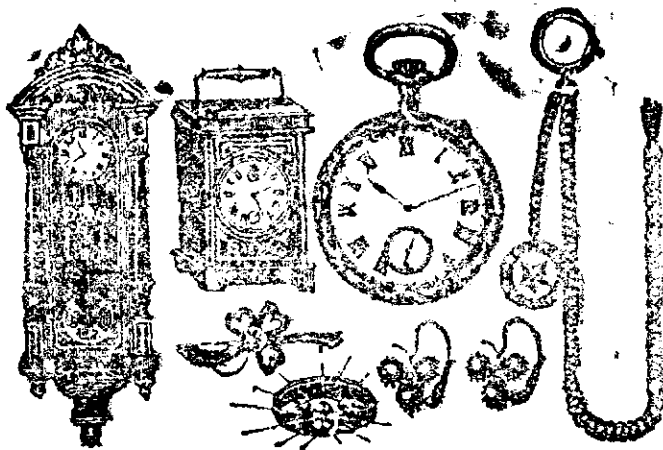
Modă pentru femei | Trusouri.

Rufărie, Pânze, Albituri.

Pentru atelierul meu de împletit ciorapi, primesc orice comande.

IOSIF SCHULLER, optic și orologier

SIGHIȘOARA (Segesvár) Bayergasse 20.

Cea mai ieftină sursă de cumpărare a tofelui de orologerie de buzunar și de părete și orologerie deșteptătoare, precum și articlilor optici.

Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Inele de logodnă după măsură.

Toate lucrările de bransa aceasta se execută cu specialitate, garanță și cu prețuri ieftine.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat al renumitel firme:

Schmerek E.

— Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și transformarea motoarelor cu benzin, gaz și ulei brut, absorbitoare de gaz, loco-mobile cu benzin și ulei brut și Arlapuri p. trierat. Bastimente cu benzin, pompe-motor. Mașină de fabricat gheață. Montări specialiste de mori cu prețuri moderate, precum și reparări de automobile, bastimente și biciclete-motor. Depozit de articlilor tehnici. Fitile magnetice. Unsoari. Material de condensățiune. Arzătoare cu acetilen. Material pentru instalări cu electricitate. Cereți catalog de prețuri și prospect gratuit. — Serviciu conștiințios —

— Telefon pentru oraș și comitat Niul 318. —

— — — Picturi academice decorative proprii. — — —

Adolf Gündisch

— — — văpsitor de chenare și auritor in — — —

Saggasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.

Se recomandă pentru văpsirea a orice fel de firme atât din lemn, tinichea sau pânză, cât și cele mai frumoase firme de sticlă, deasemenea primește renovarea și colorarea radicală a iconostasurilor, stranelor, tribunelor etc. marmorarea sau aurirea lor cu culori de aur veritabile, cari își păstrează fața. De-aseemenea se primește pe lângă prețuri culante, — — restaurarea artistică a tablourilor vechi. — —

Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

Firme artistice pe sticlă.

Să sprințim industria locală și din țară.

Văd. Engel Vilmos^{né}

Institut chimic pentru curățirea și vopsirea mătasei, stofei etc.

— — — Făgăraș—Fogaras (Transilvania). — — —

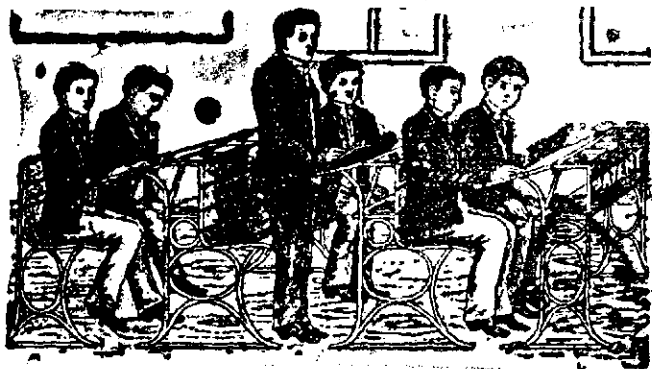
— — — Intreprindere de primul rang. — — —

Primește spre curățire chimică, cu prețurile cele mai ieftine, fără ca să le descoase, tot-felul de

haine de bărbați și femei.

Haine pentru baluri, uniforme, cojoace de iarnă, coviltire, covoare, lucruri de mână, șaluri, dantele, pene, mănuși, ș. a. a. precum și ghete din piele albă, etc. etc.

Aranjament modern și de specialitate: Transformarea, curățirea și înălbirea perdelelor de dantele și a țesăturilor.

Cele mai moderne
mobile de fier și aramă
și cele mai practice
bănci higie-
nice de școală
și mobilarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

ROTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră,

— — — Segesvár, Sellergasse — — —

Recomand on p. t. public depozitul meu bogat și bine asortat de

Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit,
labrador și piatră tare de arină, etc.

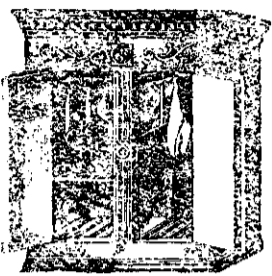
cu prețurile cele mai moderate.
Mai departe mă recomand pentru executarea a tot felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea.

Schițe și preliminare de speșe stau fr. la dispoziție.

Dulapuri de gheață

sunt indispensabile pentru orice casă!

Dacă vrei să cumperi un dulap de gheață bun, trainic, trainic și ieftin, atunci comandă invenția proprie de dulapuri **Moskovitz** a căror părți constitutive se pot desface ușor și curăți, făcând în gheață o economie de 5% la sută. — Prețuri foarte moderate. Prospective de prețuri ilustrate trimite gratis și franco:

Moskovitz S.

fabricant de dulapuri de gheață în
Budapesta, VIII, Rökk Szilárd-u. 10.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi zăua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsesse între ele. Pentru trănicia flecării bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc. Prețul: 1 buc. 1'80 1'90 2'— 2'20 2'40 2'40 2'60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt”
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Prima atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și meșteru pietar.
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietri monumentale, fabricate propriu din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:
Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

ZOMBOR SANDOR ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri utca nr. 26, un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de brânză aceasta și primese și repararea, - ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

operație și pentru examinare, du'apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. —

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar 1.200,000.— Cor.
Fond de rezervă 1.100,000.— Cor.

Depuneri spre fructificare 10.000,000.— Cor.
Circulațiunea anuală . . . 250.000,000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, desp'e cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abdicere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocate pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abdicere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire ipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi ipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.